

УДК 7.05:687.016

ХУДОЖНЬО-КОМПОЗИЦІЙНІ ПРИНЦИПИ ЧАЙНИХ СУКОНЬ XIX ст. У РОЗРОБЦІ КОЛЕКЦІЇ ДОМАШНЬОГО ЖІНОЧОГО ОДЯГУ

КРОТОВА Тетяна, КУДРЯВЦЕВА Надія, ТЯПКО Єлизавета
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
krotova_t@ukr.net

Представлено історичний аналіз чайних суконь у європейській моді др. пол. XIX ст., визначено актуальність даного предмету жіночого гардероба у сучасному дизайні домашнього одягу; обґрунтовано проектні прийоми застосування художньо-композиційних особливостей у розробці жіночого домашнього одягу з акцентуванням уваги на його естетичній функції.

***Ключові слова:** чайна сукня, домашній одяг, сучасний дизайн, жіночий гардероб.*

ВСТУП

Чайні сукні увійшли в історію моди у 1870-х рр. у Великобританії та Франції як легкі та зручні предмети жіночого гардеробу для чаювання у родинному колі. Вишуканість цим сукням забезпечували шовкові тканини, вишивка, екзотичні та історичні мотиви. Сьогодні дизайнери активно звертаються до історичних зразків чайних суконь, дають поради щодо їх застосування, відкриваючи свободу вибору моделей: яскравих кольорів та пастельних відтінків, однотонних та з принтами, з різноманітних тканин.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завданнями роботи є: проаналізувати історичні особливості створення чайних суконь, їх форму і образну виразність, характерну кольорову гамму та матеріали; встановити актуальні аспекти у сучасній моді; визначити художньо-композиційні та конструктивні особливості чайних суконь з метою застосування у розробці колекції жіночого домашнього одягу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Легка сукня, яку вдягали жінки в Англії у 1870-ті рр. нагадувала халат. Туалет застібався на кілька гудзиків і не вимагав допомоги прислуги. До того ж він був настільки невибагливим і скромним, що дами вільно з'являлися в ньому на традиційні домашні чаювання. Власне, звідси і назва сукні – «чайна» [1; 7]. Надалі, мода на камерні чайні сукні поширилася по всій Європі. Італійський художник Вітторіо Реджаніні створив серію картин, де зобразив дам в домашній обстановці, одягнених в чайні сукні (рис. 1).

Рис. 1. В. Реджаніні. Чаювання (фрагмент). Приватна колекція 1890 [5]

Рис. 2. Чайні сукні:
а - Чайна сукня. 1870-ті рр. Музей Вікторії та Альберта [7];
б - Чайна сукня з індійською вишивкою. 1900. Музей Вікторії та Альберта [7];
в - Чайна сукня кінця XIX ст. Музей мистецтв Метрополітен [6]

Зазвичай англійська класична чайна сукня мала запах, максимальну довжину, іноді навіть шлейф (рис. 2). Приклад на рис. 2 б представляє собою поєднання європейського крою і мотивів сходу, що виражається в орнаментах і матеріалах. Рясно вишита деталь переду цієї сукні, ймовірно, була виконана в Індії, але сама сукня – створена в Парижі (House of Rouff) бл. 1900 р. в європейських традиціях з використанням лімерийського мережива [7]. З плечей довгими складками до подола спадає мережева накидка. Чайна сукня світлого бежевого відтінку на рис. 2 в має нижню деталь і верхню – прозору накидку. Мережевою смужкою оздоблені краї виробів та подол.

При розробці колекції домашнього жіночого одягу враховано сучасні методи проектування [2; 3; 4]. Створюючи моделі на основі художньо-конструктивних особливостей чайних суконь XIX ст., взято характерні елементи, а саме: максимальну довжину та довжину міді; запах, підкреслення талії, об'ємність форм спідниці, поєднання гладкого шовку і прозорих деталей, оздоблення мереживом (рис. 3).

Композиційно халати побудовано на контрастах частин форм та деталей структури. У моделях підкреслено талію за допомогою пояса або рельєфного крою. Присутні яскраві акценти по низу халатів – це волани, рюші та мереживо. Найдоцільнішими матеріалами будуть жакард, атлас, шовк.

Рис. 3. Ескізи моделей домашнього жіночого одягу з елементами формоутворення чайних суконь кінця XIX ст.

ВИСНОВКИ

На основі художньо-композиційних принципів англійських чайних суконь XIX ст. було створено ескізи домашнього одягу, в якому підкреслено естетичну функцію. Ідея створення домашнього одягу на основі чайних суконь полягала у тому, щоб внести розмаїття у домашній гардероб жінки. Окрім одягу для виконання побутових справ, у домашньому гардеробі мають бути речі, що посилюють приємні емоції у спілкуванні з близькими, додають виразності й привабливості, сприяють відпочинку. Одяг для жінок у домашній обстановці не повинен віддавати данину простоті, а може виглядати розкішно і ошатно, не зважаючи на зовнішню витриманість.

ЛІТЕРАТУРА

1. История чайного платья: Как вещь из XIX века стала основой современного гардероба. URL: <https://official-online.com/lmoda/trendy/history-of-tea-dress/>
2. Колосніченко М.В., Чупріна Н.В. Ретроспективність як проектна практика формування актуальних образів у системі моди XXI століття. Вісник НАКККиМ. 2019. № 2. С. 371–376
3. Ніколаєва Т. В. Тектоніка формоутворення костюма : навч. посібник. Київ : Артстей, 2011. 340 с.
4. Пашкевич К. Л., Колосніченко М. В., Науменко К. О., Хапанцева О. С. Застосування сучасних методів для проектування колекції одягу складних форм. Теорія та практика дизайну. Технічна естетика. Вип. 8. 2015. С. 217–225.
5. Реджанини В. Чаепитие. URL: <https://gallerix.ru/storeroom/1333758915/N/8573/>
6. Downton Abbey Season 2: Teagowns and relaxation. URL: <https://janeaustensworld.com/2012/02/05/downtown-abbey-season-2-teagowns-and-relaxation/>
7. Terminology: What is a tea gown? URL: <https://thedreamstress.com/2012/06/terminology-what-is-a-tea-gown/>

KROTOVA T., KUDRYAVTSEVA N., TYAPKO E.

ARTISTIC-COMPOSITION PRINCIPLES OF TEA FEMALES XIX cent. ROSROBTS 'RINGS HOME WOMAN'S CLOTH

Presented is a historical analysis of tea cloths from the European model of other genders. XIX century, the relevance of the given item of women's wardrobe to the modern design of home clothes is determined; the design priyom and storing of artistic and compositional features in the development of female home clothes with emphasis on respect for its aesthetic function was rimmed.

Key words: tea cloth, home dressing, fashionable design, female wardrobe.